

DIA INTERNACIONAL DE LA DISCRIMINACIÓ RACIAL

Font: Santypan

El 2020 ha estat un any marcat per la pandèmia de la COVID-19, que ha augmentat el racisme i la xenofòbia contra les persones asiàtiques o d'origen asiàtic per tot el món, sigui per part de personatges públics o als carrers, en les quals s'han denunciat innumbrables atacs violents i verbals contra aquests grups ètnics. Però el racisme va més enllà d'aquests atacs xenòfobs i racistes i és una cosa que esquitxa a tots els països del món en diferents formes.

Amèrica: els Estats Units

El continent americà ha estat i és notícia de nombrosos successos racistes i xenòfobs. Els Estats Units és el lloc en el qual neix el moviment Black Lives Matter. Sorgit en 2013 a conseqüència de la mort del jove afroamericà Martin a les mans del vigilant George Zimmerman, el moviment ressorgeix en l'any passat 2020, a causa de l'assassinat de George Floyd per un policia de Minneapolis. Aquest moviment va deixar innumbrables manifestacions per tot el país que

van tenir com a resultat una gran ona de protestes en l'àmbit global, buscant amb això acabar amb la "supremacia blanca". Paral·lelament a aquests esdeveniments de brutalitat policial contra persones racialitzades als Estats Units, el país mostra una evident bretxa estructural entre "blancs i negres". Segons dades recopilades l'any 2016 sobre el patrimoni familiar, el patrimoni mitjà d'una família blanca és gairebé set vegades major que el d'una família negra als EUA, diferència fins i tot major que en 1983, any en què es van començar a recopilar aquestes dades per primera vegada.

En referència a la representació en Congrés i Senat, podem datar que l'any 2019 s'observava que, de 435 congressistes, solament 52 eren afroamericanes, 43 d'origen hispà, 14 asiàtics i 4 nadius estatunidencs. Respecte al Senat, dels 100 senadors, 3 eren afroamericanes, 5 hispans i 3 d'origen asiàtic. Aquestes dades ens permeten observar la poca representació institucional dels grups racialitzades.

En l'àmbit penitenciari, les estadístiques ens mostren una gran desigualtat, presentant la gent racialitzada, especialment els afroamericans. Segon les xifres recollides pel Centre de Recerca Pew, en 2018, els reclusos eren un 33% negres i un 30% blancs, no obstant això, els blancs representen el 60% de la població adulta del país i els negres el 12%. S'observa clarament una major criminalització de la població negra, havent-hi 2.272 reclusos negres per cada 100.000 adults afroamericans, en contraposició amb la població blanca, ja que 393 reclusos blancs per cada 100.000 adults blancs, augmentant aquesta diferència en desglossar les dades demogràficament per edats, trobant-nos que 1 de cada 20 joves negres està pres en una presó estatal o federal.

Europa: Espanya

La situació mundial actual, condicionada per la incipient pandèmia, deguda al coronavirus, va mostrar una sèrie de contextos racistes i xenòfobs a Europa. A causa de la gran extensió d'aquests successos, em limitaré a esmentar aquells succeïts a Espanya.

Un informe elaborat per l'Equip d'Implementació i l'ONG Rights International Spain denuncia més de "70 incidents racistes i pràctiques institucionals discriminatòries durant l'estat d'alarma". L'explotació laboral de grups ètnics racials i el perfilament ètnic racial, així com el racisme tant institucional com estructural, s'han vist incrementats durant la pandèmia global. Les dades mostren la necessitat urgent de prendre mesures per a l'eliminació de la discriminació racial, a causa de la desprotecció perenne dels col·lectius més discriminats, veient-se vulnerables i desprotegits davant l'Administració de Justícia i els Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat. Podent observar aquests esdeveniments en les dades obtingudes per l'esmentada ONG, Rights International Spain, la qual assegura que més del 70% de les persones que van denunciar identificacions per perfil racial durant l'estat d'alarma (33 de 47), van assegurar que "van ser objecte de brutalitat policial després de ser identificades".

L'establiment d'aquest estat d'alarma va portar la consegüent suspensió dels terminis relatius als procediments d'estrangeria i protecció internacional, provocant casos d'indefensió i falta d'accés a drets. Autors i autores de l'esmentat informe demanen prohibir per llei l'ús del perfilament ètnic-racial a l'hora d'identificar a persones.

Àsia: el Japó

El continent asiàtic, igual que els precedents, també presenta notable racisme i xenofòbia. Centrant-nos en el Japó, apareix l'anècdota del professor Toshiya Kikuchi, el qual va declarar en contra del moviment "Black Lives Matter" en una classe d'universitat a Tòquio, argumentant que "els negres, (...) els porto-riquenys, els marronets... A la mínima que passa alguna cosa es posen a saquejar (...). Els negres s'estan tornant violents". La veritat és que al Japó no és estrany escoltar aquest tipus de comentaris racistes o xenòfobs entre col·lectius ultranacionalistes com és l'exemple contra les persones d'origen coreà, incitant que se'n vagin del Japó o fins i tot a utilitzar la violència contra ells. Aquest tipus de discursos conformen la ideologia de formacions polítiques com el partit Japó primer de Makoto Sakurai o de personalitats que estan relacionades amb la ultradreta nipona com és el cas de l'escriptor i fundador de l'organització supremacista Zaitokukai Hyakuta Naoki.

Àfrica: Sudan

La situació en el continent africà no és diferent, en aquest cas tenim com a exemple Sudan, un país que històricament, des de la seva independència, la majoria dels alts llocs governamentals, així com el domini en el sector empresarial, està en mans de grups ètnics àrabs i nuvis. Com és sabut, Sudan es va convertir en una de les zones de comerç d'esclaus més actives d'Àfrica, i actualment encara són glorificats aquests comerciants, tenint un carrer propi en el ple cor de la capital. Segons la informació de diversos esports, les batudes d'esclaus van continuar fins al final de la guerra civil en 2005 que va portar a separar-se Sudan del Sud que estava habitada majoritàriament

per negres, de Sudan on la majoria és àrab. Diversos informes han reportat que poc ha canviat des del conflicte a Darfur que va començar a principis del 2000, i que actualment s'han reportat violacions i crema de llogarets en pobles negres.

Oceania: Austràlia

En el cas d'Austràlia, aquesta es troba en el punt de mira a causa del racisme institucional i social que sofreix la població aborigen del país. La població aborigen representa el 3% de la població australiana, però el percentatge d'aborígens empresonats és del 27%, tenint un 28% més de probabilitats de ser detinguda, i el 39% dels menors indígenes estan sota supervisió de les autoritats. En el 2011 el 19,3% de la població aborigen australiana vivia per sota del llindar de la pobresa enfront del 12,4% de la resta. Quant a l'edat mitjana de la població aborigen, aquesta és de vint-i-dos anys mentre que de la resta d'australians és de trenta-vuit anys, i en el 2012 van ser víctimes del 13% homicidis.

Conclusions

Després de l'anàlisi del context mundial de la discriminació racial, posa de manifest que la lluita per eliminar les situacions discriminatòries per raça, color i ètnia no ha acabat. Encara trobem actituds racistes i intolerants en les societats modernes, així com noves formes de discriminació.

Clar exemple d'això, és l'últim crim d'odi als Estats Units que van posar fi a la vida de 8 persones, 6 de les 8 víctimes eren d'origen asiàtic, generant temors en la societat i incendiant-se les xarxes socials per a mostrar el seu rebuig als actes racistes contra persones d'origen asiàtic. I és que les xarxes socials s'han convertit en una via de comunicació per a mostrar opinions i lluitar per la defensa de drets humans, sensibilitzant a la societat davant qüestions de gran rellevància, com va succeir amb el moviment Black Lives Matters.

Així mateix, trobem com l'ONU sota el lema Les Aparences Enganyen, Llitem contra el Racisme, actua contra la discriminació racial, enfocant-se en la importància de la conscienciació en la societat d'aquest fenomen mitjançant testimoniatges compartits i posant el focus en les poblacions vulnerables amb major probabilitat de sofrir racisme.

Sense lloc a dubte, el camí més adequat cap a l'eliminació de la discriminació racial no passa solament per conscienciar a la població, sinó també per l'educació com a motor de canvi de les generacions futures, perquè aquestes no hagin de sofrir cap situació discriminatòria. La lluita comença en la infància.

L'educació en valors que fomentin la diversitat que ha generat la globalització i la multiculturalitat estableixen una base sòlida en el respecte, acceptació i empatia. Cal destacar la implantació d'aquesta estratègia a través de la guia "Educar contra el racisme i la discriminació: Recursos y Actividades para trabajar contra el racismo y por la convivencia intercultural" d'Aula Intercultural, a través de la qual es busca una implicació integral de tots els agents que formen part de l'educació per a defensar una educació intercultural.

Acabem aquest article del Dia Internacional de l'Eliminació contra la Discriminació Racial amb una reflexió de Nelson Mandela:

"Ningú neix odiant a una altra persona pel color de la seva pell, o el seu origen, o la seva religió. La gent ha d'aprendre a odiar, i si ells poden aprendre a odiar, també se'ls pot ensenyar a estimar, l'amor arriba més naturalment al cor humà que el seu contrari."

Helena Cuéllar Hinojal

Estudiant de Drets Humans, Democràcia i Globalització a la Universitat Oberta de Catalunya (UOC) i en pràctiques a l'ANUE.

Breixo González Serrano

Estudiant de Ciències Polítiques i Administració a la Universitat de Santiago de Compostela i en pràctiques a l'ANUE.

Fonts:

- BBC África. (2020, 28 juliol). *El país donde siguen llamando esclavos a las personas negras*. BBC. <https://www.bbc.com/mundo/noticias-internacional-53553789>
- Domínguez, D. (2020, 16 juny). *Racismo y xenofobia durante la pandemia en España*. La Marea. <https://www.lamarea.com/2020/06/12/racismo-y-xenofobia-durante-la-pandemia-en-espana/>
- Horton, J. (2020, 19 juny). *Racismo en EEUU: 6 gráficos que muestran cómo ha cambiado la situación de los afroestadounidenses desde los años 60*. BBC. <https://www.bbc.com/mundo/noticias-53045291>
- HRW. (2020, 12 maig). *El COVID-19 aumenta la xenofobia y el racismo contra los asiáticos en todo el mundo*. Human Rights Watch. <https://www.hrw.org/es/news/2020/05/12/el-covid-19-aumenta-la-xenofobia-y-el-racismo-contra-los-asiaticos-en-todo-el-mundo>
- Let's Fight Racism. (2021). *¡Luchemos contra el Racismo!*. Naciones Unidas. <https://www.un.org/es/letsfightracism/>
- Moreno, A. (2020, 4 octubre). *Racismo y antirracismo más allá de occidente: los discursos excluyentes que suenan en Japón*. El Salto. <https://www.elsaltodiario.com/asia/racismo-y-antirracismo-mas-alla-de-occidente-los-discursos-excluyentes-que-suenan-en-japon>
- Martínez, E. (2016, 19 juliol). *Educación contra el racismo y la discriminación*. Aula Intercultural. <https://aulaintercultural.org/2016/07/19/nueva-guia-para-el-profesorado-educar-contra-el-racismo-y-la-discriminacion/>
- Reuters. (2016, 26 juliol) *Diez datos que muestran la discriminación de la población aborigen en Australia*. La Vanguardia. <https://www.lavanguardia.com/internacional/20160726/403489893134/discriminacion-poblacion-aborigen-australia.html>

Publicat per:

Asociación para las
Naciones Unidas
en España
United Nations Association of Spain

Vía Laietana, 51, entlo.3ª. 08003 Barcelona
Tels.: 93 301 39 90 – (31 98) Fax: 93 317 57 68
e-mail: info@anue.org

Amb el suport de:

Generalitat
de Catalunya

* La Revista de l'ANUE no fa necessàriament com a seves les opinions expressades pels seus col·laboradors.